

Kosár bevásárlóközösségek és egyéb REL formák fejlesztése

Projektjavaslat az MNB megkeresésére

Nyíregyházi Kosár Közösség és Kislépték Egyesület

2020.04.03.

1. A projekt javaslat előzményei és a javaslattevők rövid bemutatása

Nyíregyházi Kosár Közösség

A projektjavaslat egyik alapja a Nyíregyházi Kosár Közösség eddigi sikeres tevékenysége. A Kosár 2013 tavaszán indult és az elmúlt 7 évben folyamatosan növekedett mind vásárlói számban, mind a helyi termék forgalom nagyságában. Mostanra elérte fizikai korlátait, a **kétezer regisztrált vásárló ugyanis heti 200 vásárlást bonyolít heti 2 millió forintos forgalom mellett**. A Kosár logisztikája, az önkéntesek által szortírozott és kiszertelt ládarendszer ennél több vevőt és árut egy átadási napon aligha képes kiszolgálni.

A Nyíregyházi Kosár az elmúlt másfél évben új feladatot is vállalt, új bevásárló közösségek indítását igyekszik segíteni egy pályázati forrás (NoPlanetB - Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány) segítségével. A Kosár munkatársai számos tréninget és műhelymunkát tartottak a közösségek szervezése és elindítása témakörében, aminek eredményeképpen **jelenleg 10 - 15 településen szerveződik hasonló kezdeményezés, és naponta jelentkeznek nálunk újabb induló közösségek**. A korona vírus járvány miatt nagyon megnövekedett a bevásárló közösség szervezése iránti érdeklődés. Hónapokon belül akár 40-50 közösség is megszervezhető volna. **Egyetlen bevásárló közösség évente 100 MFt nagyságrendű piacot tud biztosítani a beszállító gazdák számára.**

Fenti projekt része egy **egyedi webshop szoftver** létrehozása is, melyet kifejezetten a bevásárló közösségek tevékenységére fejlesztettünk. Ezt a szoftvert minden induló közösség megkaphatja használatra csekély hozzájárulás fejében. További cél, hogy az így elinduló közösségek együttműködő, egymást segítő **országos hálózattá** szerveződjenek közös elvek és minőségbiztosítás mentén.

A tapasztalatok átadása és az országos hálózat szervezése elindult és meggyőző kezdeti sikereket tudunk felmutatni. Ezt a munkát a most befejeződő, támogatott projekt után is fontos volna folytatni.

A Nyíregyházi Kosár sikerének kulcsa a tudatosan épített és gondozott közösség és bizalom vevők, termelők és önkéntesek között.

Kislépték Egyesület - Kisléptékű Termékelőállítók és Szolgáltatók Országos Érdekképviseletének Egyesülete

Egyesületünk a kistermelők, családi gazdálkodók és élelmiszer előállító, agroturisztikai kisvállalkozások, vidékfejlesztő szervezetek számára nyújt szolgáltatásokat, érdekképviseletet.

Gyakorlati tapasztalataink a terepről valók, sőt tagjaink is ezen tevékenységekkel foglalkoznak. A szervezet a Szövetség az Élő Tiszáért Egyesületből nőtte ki magát, azon belül a helyi termékek piacra jutását koordinálta 5 éven át.

A kistermelői rendelet kedvezőbb módosulása, a helyi termelői piac, vagy a kistermelői GHP mind a munkánk eredménye.

Jogi ismereteink teszik lehetővé azt, hogy látjuk az ellentmondásokat, illetve a szabályokat a célcsoportunk részére közérthetően tudjuk elmondani.

Nemzetközi hálózatok aktív tagjai vagyunk, így sok nemzetközi jó gyakorlatot látunk, melyek megoldást adhatnak a hazai akadályokra.

Egyesületünk több nemzetközi konzorcium tagja: a H2020 Smartchain projektben technológiai és nem technológiai innovációkkal, valamint a REL-el (rövid ellátási lánc) is foglalkozunk. Ennek a munkánkunk Kujáni Katalin elnökségi tagunk a vezetője.

2. Célok

2.1 A Bevásárló közösségi kezdeményezés országos kiterjesztése

A Nyíregyházi Kosár Bevásárló Közösség tapasztalatai megosztásának folytatása, 40-50 új bevásárló közösség elindítása és segítése országszerte. Az eddigi tréningek sikere és a lelkes induló közösségek azt mutatják, hogy a jó gyakorlat országos kiterjesztése reális célkitűzés. Mostanra kiforrtak a tréning tematikák és elkészült a Kosár webshop szoftver első változata, ezért a további finanszírozás már közvetlen helyi termék eladási eredményeket hozhat az elinduló közösségek által.

A Nyíregyházi Kosárnak **7 évre volt szüksége**, hogy elérje a heti 2 mio Ft-os forgalmat, ám ezalatt folyamatosan tanultunk és fejlesztettünk webshopot, logisztikát, kommunikációt, önkéntes menedzsmentet. A kidolgozott módszertan, a szoftver, az induló hálózat és a megnövekedett fogyasztói érdeklődés miatt **az újonnan induló közösségek most repülőrajtot tudnak venni**, és - megfelelő technikai segítség mellett - néhány hónapon belül elérhetik a heti 1 mio Ft-os forgalmat.

2.2 Rövid Ellátási Láncot megvalósító egyéb módszerek bevezetése, illetve kapcsolódó beruházások

A bevásárló közösségek mennyiségi korlátai miatt szükség van további megoldások bevezetésére, akár ezekre a helyi közösségekre alapozva. Ilyenek a helyi termék boltok, a közös termelői értékesítési pontok kialakítása, valamint az ehhez szükséges jogi feltételek megteremtése - főleg az **átmenő számlázás** intézményének bevezetése.

A bevásárló közösségek a jelenlegi modell szerint nagyrészt önkéntes munkára alapoznak. Szeretnénk ezután olyan megoldásokat bevezetni, amelyek **üzleti alapon**, kevés önkéntes munka igényével **is működőképesek**.

2.3 Helyi élelmiszert előállító gazdák számára beruházások segítése

Közösen használható eszközök beszerzése, a közvetlenül a termelést segítő fejlesztések finanszírozása mikrohitel jelleggel. A **mikrohitelezés intézményének létrehozása**.

Helyi tudatos fogyasztók bevonása a finanszírozásba - közösségi finanszírozás és egyben felvevő piac biztosítása.

3. A projekt tevékenységei

a. **Bevásárlóközösség hálózat építés** (becsült ktg. 50M)

Az eddigi sikeres hálózatépítés folytatása. A finanszírozás csak fejlesztést kell fedezzen, működtetést nem.

a.1) **Tanácsadás** és a hálózat életrekelése a már elindult bevásárló közösségek és az új szervezők számára;

a.2) **Képzések** bevásárló közösségek indításáról, működtetésének technikai ismereteiről, közösségszervezésről és önkéntes menedzsmentről;

a.3) **Közös minőségi kritériumok** kidolgozása és működtetése az országosan magas szintű vevői elégedettség érdekében - hogy a vásárlók a hálózat tagjait bárhol az országban egységes, megbízható márkaként érzékeljék;

a.4) **Közös országos média kampány** - a bevásárló közösségek széles körű megismertetése és a fogyasztói bizalom építése;

a.5.) **Szoftver támogatás** a bevásárló közösségek munkájához, szükség esetén a szoftver további fejlesztése.

b. **Egyéb REL módszerek bevezetése, beruházások**

Ebben a tevékenységben olyan átadási pontokat tervezünk fejleszteni, melyek a kosár bevásárlóközösségekhez képest egy-két nagyságrenddel nagyobb forgalmat is képesek lebonyolítani, gyakoribb nyitvatartás mellett (nem egyetlen átadási napon).

b.1) **Közös termelői értékesítési pontok fizikai kialakítása.**

Meglévő infrastruktúra használata, átalakítása, vagy ennek híján új infrastruktúra létrehozása. Épületek, csarnokok, egyéb alkalmas terek.

b.2) **Szoftver, webes előrendelés, online fizetés opcióval.** Online kassa opció, átfutó bizonylatolás.

b.3) **Azonos minőségi kritériumok, közös marketing.**

c. **REL-specifikus beruházások**

c.1) **Mikrohitelezés.** A helyi közösségek gazdálkodó tagjai felé adható mikrohitel kihelyezés. A mikrohittel matching fund jelleggel részben a vásárló közösség adja, így a piac is garantált. A hitel fedezete tehát a bővített termelés és annak garantált piaca.

c.2) **Egyéb termelői, logisztikai és feldolgozó beruházások.**

c.3) **Helyi termék automaták Nyugat-Európai minták alapján.**

4. További projekt tevékenységek (keretfeltételek biztosítása)

a)

i. **Átfutó bizonylati rendszer jogi kialakítása.** Minden értékesítés a beszállító tag saját ÁFA köre szerint történik. A bevétel nem a pont bevétele, hanem a termelő számlájára íródik. Ennek jelenleg vannak jogi akadályai, melyek a szándék megléte esetén, korábban kidolgozott módokon könnyen elháríthatóak.

ii. **Az átfutó bizonylati rendszerhez szükséges online pénztár szoftver.**

- iii. Mobil és kisüzemi feldolgozók, mobil- és kisvágóhidak, közösségi feldolgozók létrehozása. Ennek jogi háttere jelenleg nincs meg.
- iv. Helyi termék automata jogszabály megalkotása.

5. A projekt koordinálói

Kislépték Egyesület, Nyíregyházi Kosár Bevásárlóközösség (Helyben a Jövőnk Egyesület).

6. Időintervallum

Az egyes projekt elemek 3 - 12 hónapon belül tudnak elindulni és áruforgalmat bonyolítani.

A jogi feltételhez kötött projekt elemek (átfutó bizonylatolás, helyi termék automata) a feltételek teljesülését követően tudnak elindulni.